

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Custodiant diligenter res domesticas ne percant, vel non rectè
dispensentur. Cap. XVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

& iustificationem eorum. In iustis vero, pœnas peccatis mortalibus eorum, antea dimissis in confessione, debitas abolent, ne eas in hac vitâ vel in alterâ patiantur, vel totaliter, vel ex parte. Quod confirmat dictum S. Bernardi supra allatum, dum vidit quendam Religiosum in melle laborantem strenuè num. 9.

Excelluit hac in parte noster Frater Ioannes Ximenez, qui præter labores perpetuos in prædio, dum ad Collegium veniret, & vltro à Superioribus iniunctos, & sponte susceptos, obibat promptissimè & diligentissimè, nominatim si simum ex stabulo auferre, aut communia loca purgare, aut huiusmodi vilia (mundi iudicio) officia præstare iuberetur: ad quæ, vt se magis mortificaret, potius quàm ad alia propendebat. Cum die quodam rudera ex Collegio eueheret ad ripam fluminis, (quod in aliis Provinciis rustici faciunt) occurrit ei fore sibi aliquo modo graue, si absque veste, in solo thorace id faceret: quoniam non licebat ei extra. Domum exire sine tali veste, hoc inuit consilium, vt coram P. Rectore sine tali veste transiret, cumq; P. Rector non iussisset vestem induere, existimauit illam facultatem sibi sufficere: & ita totâ die rudera euexit tantum in thorace. In his & similibus occasionibus, in quibus existimabat se posse mortificare, absque lesione obedientiæ, ita studiosè id faciebat, vt nullam præmitteret.

CAPVT DECIMVMSEXTVM.

Commoda loca, & cubicula non querant.

107. Non ægè ferant nec conquérantur si eis fuerint assignata incommoda Domicilia & cubicula (in quibus dormiant, vel in quibus suos labores manuales exercent) tenebricosa & squalida: quia nusquam habebunt tam sortidum & incommodum locum, vti habuit Christus Dominus tenellus natus in stabulo, collocatus in præsepio, exclusus ex diuerforio, idq; nostri causa. Cum quidam senior (vt scribitur in Vitæ Patrum) in Eremitio interiori, per multos annos in abstinentiâ, & in omni studio spiritali nimis laborans, interrogatus, quomodo toleras istum tam aridum & squalidum locum? Pater: quibus ille respondens ait: Omnis labor totius temporis quo hic dego, nondum vnus hore tormentorum æternorum gebenne spatium habet. Oportet, inquit, nos in paruo tempore vitæ istius, sustinere laborem, & macerare passiones corporis nostri, vt inueniamus in illo futuro ac æterno seculo, quòd nunquam deficit, perpetuam repausationem. Sic Abbas Abraham apud Cassianum tale hac de re documentum reliquit: Non ignoramus esse nonnulla in regionibus nostris amana secreta, in quibus pomorum copia, & hortorum gratia vel vbertas, necessitatem victus nostri minimo labore corporis expedirent, nisi impingendam nobis illam exprobrationem, quæ ad illam in Euangelio directâ est diuitem, videremur: Quia recepisti consolationem tuam in vitâ tuâ. Sed despectis

illis omnibus, & cum vniuersa huius mundi voluptate contemptis, his tantum squaloribus delectamur, vniuersiq; delicias horrendam solitudinis istius præferimus vastitatem, non temporalia huius corporis lucra, sed æterna spiritus emolumenta sectantes. Parum enim est, renunciaisse Monachum semel, id est, in primordio conuersionis suæ (quasi dicat, in Nouiciatu, in quo ob incommoda cubicula non solent conquiri) contempsisse præsentia, nisi eis quotidie renunciare persisterit. Vsq; in finem namq; huius vitæ illud nobis dicendum est cum Propheta: Et diem hominis non desiderauit, tu sis. Vnde & Dominus in Euangelio, si quis vult, inquit, post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie & sequatur me. Quotidianam ergo crucem tuam, cogita esse, Domicilium & cubicula incommoda, & per hoc spera, te peruenturum ad Christum, in cælesti palatio triumphantem, & te ibi expectantem, & te liberaturum per præsentia incommoda, ab incommodis alterius vitæ. Cum Frater quidam à sene Achille rogauit, cur sedens in cellâ pateretur acediam? cui senex ait: Quia nec dum vidisti requiem, quam speramus, nec tormenta quæ memimus. Si enim ea diligenter inspiceres, etiamsi veribus plena esset cella tua vsque ad collum, tu tamen in ipsa iaceres sine acediâ. Status ergo vitæ futuræ dulces nobis reddere debet amaritudines omnes, & laborum & domiciliorum, & cubiculorum. Nam, vt ait Tertullianus, Virtus duritiâ exstruitur, molitiâ destruitur. Proinde benè monuit B. Petrus Damiani Opul. 12. c. 32. Reprimatur qui libet frater, nunc in angusto suæ remotiõis ergastulo, vt infinite magnitudinis domus sibi paretur in cælo.

Jer. 17. Luc. 9.

Vic. PP. dist. 1. 5. 103.

CAPVT DECIMVMSEPTIMVM.

Custodiant diligenter res domesticas ne pereant, vel non rectè dispensentur.

Mvnia sibi commissa obeant diligentissimè, & res concreditas suæ custodiæ conseruent & custodiant, immò quantum possunt augeant. Hoc enim etiam famuli & æconomi Principum in more habent, quos non tantum æquare sed superare fas est, quippe seruos Regis Regum, & Domini dominantium, quia maiori obligatione tenentur ei diligenter & fideliter seruiendi, & maiora præmia certissimaque habent reposita, quàm illi. Si quis præsecus est procuranda regia pecunie, inquit S. Basilus, esto de rebus suis, quæ parta iam sunt, nihil interuerterit omnino, ad seq; transferat, is tamen si quæ præterea acquiri poterant, negligentia suâ non acquisierit, sed passus sit deperire, nihilominus tamen utique in crimine est. Quàm graue tandem censere debemus iudicium illis imminere, qui in rebus Dei nomini iam consecratis vindicandis, lentè & negligentè se gesserint: An non in eadem cum illis iudicij causa futuros, de quibus scriptum est: Maledictus homo qui facit opera Domini negligentè

108.

Reg. 7. tula.

Ier. 48.
Maff. 1.3.
cap. 6.

gligenter? Hinc cum S.P.N. Ignatius quendam
Co. diutorem in tradito sibi munere valde remis-
sum aque ofcitantem inuenisset, quasuit ex eo cuius
in tali ministerio daret operam, Deone an hominibus:
cum ille se Deo vti que deseruire dixisset; Pleteris igitur
inquit Ignatius: nam in rebus humanis minus ac-
curate versanti, aure forsitan ignouerit quispiam, at im-
mortalis Deo ministrari negligenter, id verò nullo pacto
ferendum est. Imitentur diligentiam nostri Fran-
cisci Godoj cum P. Ignatio Azèbedio affecti
martyrio, qui cum Nouitius esset & in culinà
versaretur, ita sartagine, tripodes, ollasq; ferreas ter-
gebat ac desiccabat vt mundissimas & splendentes re-
linqueret. Et cuidam fratri dicens, cur tantum laborem
in rebus illis ita extergendis poneret, quæ mox essent ite-
rum insensenda, respondit: se quotidie vespere offerre Sa-
cratissima Virgini omnia opera quæ illo die fecisset, pu-
dere autem se rem aliquam illi offerre malè ter sam, &
non satis mundam, ideoq; opus non rectè peractum: vt
& illud, si res malè conseruentur, non custo-
diantur, per incuriam corrumpantur vel per-
dantur. Notum est illud exemplum apud Cas-
sianum: In septimanà cuiusdam fratris, cum prate-
riens œconomus, tria lenticula grana, in terrà iacere
vidisset, quæ hebdomadario festinanti, dum ea prapa-
rat coctioni, inter manus cum aquâ diluebantur elapsa
sunt. Consectum supra hoc Abbatem consuluit, à quo
velut interuor neglectorq; sacri peculij indicatus, ab
oratione suspensus est. Cuius negligentia reatus, non a-
liiter ei remissus esset, nisi eum publicâ penitentiâ di-
lisset. Si tria tantum grana lenticulæ, casu elap-
sa, viti illi sancti, adeo puniendi iudicauerunt,
quid fecissent ob voluntarios in rebus maioris
momenti defectus? Immo ipse Deus ostendit
miraculosè, quanti sint faciendæ res minimæ in
Religione ad vsûm Religiosorum datæ, ne pec-
teant sine vsû, & parui fiant. Narratur in vitâ S.
Odonis Abbatis Cluniacensis de Religiosis il-
lius Monasterij: Micas ex panum sectione decedentes
singuli diligenter colligebant, & ante lectionis finem
cum benedictione consumebant: finita lectione, nec illas
nec cibum vllum quispiam capere ausus erat. Has au-
tem micas alius cibus sacratioris existimabant propter
miraculum. Hoc autem miraculum sic se habuit:
Monacho morienti, qui dum benè valeret non
comedebat micas, sed sinebat cadere è mensâ,
dæmon sapius ostentauit sacculum micis ple-
num, terrens hominem. Ex eo die magnâ dili-
gentiâ micæ mensæ colligebantur. In eadem
vitâ narratur, quendam Religiosum cum non
haberet lancem in quam micas colligeret in fi-
ne mensæ (vti est mos in quibusdam Monaste-
riis) micas intra manum collegisse, & fuisse cõ-
uersas in margaritas. S. Basilus quærit primò:
Quomodo debent hi qui operantur, curam gerere ferrâ-
mentorum vel utensilium quibus operantur: Respondet,
primùm quidem vtendum illis esse sicut vasis Dei, vel
quæ iam Deo consecrata sunt. Secundo quærit: Quid
si per negligentiam pereat aliquid ex his, aut per con-
temptum dissipetur? Respondet: Eum qui contemnit, ve-

Vit. B.
Erogia.
l. 2. c. 10.
Vit. Alua.
c. 20. p.
22. 4. 22 f.

109.
l. 4. hist.
cap. 20.

c. 14. apud
Sur. 18.
Nouèb.

cap. 17.

110.
Const.
mò. c. 55.

lut sacrilegum iudicandum esse: qui verò per negligen-
tiam, & ipsum simile crimen incurere, pro eo, quòd
omnia, quæ ad vsû seruorum Dei deputata sunt, Deo
sine dubio consecrata sunt. Tertio quærit: Quid si à se
ipso commodare voluerit alicui, aut accipere ab aliquo?
Respondet: Tanquam insolens & temerarius habendus
est. Hec enim eorum qui præsunt, & curam dispen-
sationis gerunt, officia propria sunt. Et alio in loco: Di-
ligentiam, inquit, in omnibus vel tuendus vel conserua-
dis, eam adhibe, quam in Dominicis rebus (id est, Dei
ipsius) adhiberi par sit: neque eorum quidpiam, etiam si
casu negligenter abiectum sit, sine dispendio, Nec solus
S. Basilus pro sacrilegio habuit, res religionis
malè dispensate; sed etiam alij magni Sancti
idem docuerunt. Sanè S. Ildorus Pelusota Ab-
bas multorum Monachorum, Molen Epico-
pum monuit, Pauperum alimenta non temere ac si-
ne iudicio distribuere oportere quibus oportet, vt in il-
lud persuasum habere debere eum, cui eorum cura &
administratio commissæ est, quòd si quid contra quam
opus sit, impensum fuerit, sacrilegij reum se ipsum con-
sueturè. Idem docet S. Thomas Doctor Angeli-
cus infrâ citandus n. 116.

Hinc in Regulis S. Pachomio per Angelum
allatis, præscriptum est: Vt omnia ferramenta post
operationem (extra Domum peractam) ad Domum
reportentur. Et in aliâ dicitur: Si quis aliquid perdi-
derit, ante altare publicè corripitur: Si verò de propriis
vesticulis fuerit, quod perditum est, tribus hebdomadi-
bus non accipiet, & in quartâ actâ penitentiâ dabitur
ei quod amisit. Et alibi: Prepositus Domus increpatio-
ni subiacebit, si ante tres dies non nunciauerit Patri (id
est, Abbati supremo) siue in viâ siue in agro, siue in
Monasterio, quid perierit, & aget penitentiam, iuxta
Ordinem constitutum. Et alia regula sic habet: Pel-
licula caliga, & cingulum, & si quid aliud perierit, qui
perdidit increpabitur. Non sunt ergo parui mo-
menti res, etiam parua, Religiosi Domicilij, si
destruantur per incuriam, vel perdantur, quan-
doquidem ipse Deus per Angelum tales Regu-
las S. Pachomio dilecto suo præscripsit. Verè au-
tem Regulas illas à Deo factas, per Angelum
esse missas S. Pachomio, certissimum est; tum
quia id dicitur in Martyrologio Romano 14
Maij, tum quia id asserunt Sancti Patres & alij
Scriptores Ecclesiastici grauissimi, ab omnibus
laudati. Ad quod confirmandum valet mitum
exemplum relatum in Annalibus PP. Capuci-
notum to. 2. pag. 711. n. 87. In Bononiensi Provin-
ciâ cum post Matutinas Horas senex quidam Frater,
hyeme argente cateris abeuntibus ad calefactionem per-
geret, cum primùm in coquinam peruenit, duos in eâ
viros, velut culinaria mancipia offendit, qui ardentis
prunas ferreis rastris dispergerent, locum tertio para-
bant, qui Capucinum Fratrem veru infixum humeris
deserens, in craticulari super prunas torrendum sta-
tuit. Mirari senex, simulq; horrescere, ac discissum pa-
rare, cuius ex his vnus pallium apprehendens: quò re-
rum, inquit, ignarus abis: Huncne, qui veru infixus est,
Fratrem agnoscis? Cui senex: Haud sanè. Hic Coquina
inter

inter Fratres, dum viueret, ministerio functus fuit, qui cum nullâ paupertatis lege seruata, ligna nimis profuse combureret, Diuino hic iudicio tam diu comburendus est, donec delicti poenam exsoluerit.

Porro notandum est hoc loco diligenter, nõ tantum poenitentiam mereri eum, qui supinè negligentî curâ vel custodiâ rei sibi commissa causa sit, vt illa res pereat, vel destruat notabiliter (vel in sacristiâ, vel in Bibliothecâ, vel vestiario, vel Dispensa, vel Cellario, vel alibi, vbi-ctunque tandem) sed talem peccare mortaliter, si dampnum tantum sit, quod attingat quantitatem rei ablatae per furtum, quod sit peccatum mortale. Hoc constanter docent Theologi, nullo (quòd sciam) repugnante: & dicunt hoc esse peccatum contra votum paupertatis & contra Iustitiam.

CAPVT DECIMVM OCTAVVM.

Res sui Domicilij non dent aliis, vel sibi vsurpent, contra voluntatem Superioris.

Res suae custodiae commissas & concreditas, nec alteri sine Superioris licentiâ dent, nec sibi vsurpent ad proprios usus: alioquin peccabunt contra votum paupertatis. Hoc quoque constanter Theologi docent, & SS. Patres. Hinc S. Basiliius: *Quae ad eorum vsus seruantur, qui Deo se dicauerunt, ea sacra, & verè in eorum numero, quae Deo consecrata sunt, esse, & intelliguntur, & iudicantur.* Quocirca quicumque ex his quippiam sibi surripit, si sine dubio ex eis est, qui quia ausu temerario sacrilegia designant, iudicandi sunt. Et alio in loco: *Perficium est, inquit, qui priuatim quicquid possideat, (id est, sine licentiâ) eum de praecidendâ ac morte afflictiendâ animâ suâ meditari, qui exiguis obolis salutem suam addicere, ac perdere paratus sit: & (liceat mihi, quae so per vos aliquantulum loqui audacter, quae sentio) alter Iudas efficiatur, nempe qui à furto exordiat; (furtum enim est priuata possessio) & in perditionem desinat: quando vt ille Dominum, sic ille etiam verbum veritatis prodit. Quando enim Instituti nostri Regula hoc habet, non licere nobis priuatam vllam pecuniam acquirere (eadem est autem ratio, de aliis rebus, quae æquivalent suo pretio & valore pecuniæ) cum neglecto aliquo Dei timore, & legibus Spiritus Sancti violatis, Societatem primùm expilare (Societatis enim expilatio est, rei cuiuscunque & vnde cumq; in priuatum vsum seuotatio) cogitauerit, quomodo defendi potest, hunc non verbum veritatis perdidisse? & alterum Iudam factum esse? Non videri autem debet exaggeratio S. Basilij, quod sacrilegium, nõ simplex furtum committat Religiosus, res sui Ordinis sine licentiâ sibi vsurpans, vel alteri dans, quia & S. Thomas rem hanc Theologicè discutens, inter sacrilegij materiam, etli in loco infimo, ponit ea, quae sunt deputata ad sustentationem*

Lancij Opusc. Tom. 2.

ministeriorum Ecclesie, siue sint mobilia, siue immobilia, Et concludit: *Quicumque contra quodcumque praedictorum peccat, crimen sacrilegij incurrunt.* Proinde diligenter notent Fratres quibus commissâ cura dispensandi seu distribuendi res Domicilij in quo habitant, (vt sunt socij Procuratorum, Sûbministri, Emptores, Sartores, Sutores, Vestiarij, Dispensatores, & si qui sunt alij tales) notent, inquam, certam doctrinam quam tradunt sancti & Theologi cum Lessio, & est talis: *Si est Dispensator aliquarum rerum, non potest eas distribuere pro suo arbitrio, sed solum ex precepto, & mente Superioris, ita vt non det alia, nec plura, nec pauctora, nec meliora, vel deteriora, quàm scit Superiorem velle: Quâ parte enim recedit à mente Superioris, incurrit in vitium proprietatis; (contra votum paupertatis) nam ita dispensat, ac si esset Dominus, & ab alterius arbitrio non penderet.* Terribile extat exemplum in Annalibus Patrum Capucinatorum de quodam Religioso dicti Ordinis in Corsicâ Prouincia: *Qui omnium opinione vir bonus & honestus habebatur: Hic cum esset morti proximus, & moneretur, vt confiteretur, haud sibi opus esse respondit; quandoquidem iam condemnatus esset, Nouum & incredibile id Fratribus videbatur, qui hominem honestè habitentem vitam traduxisse conspexerant, idq; potius phrenesi & morbi vi, quae illum ad amentiam compelleret, erubendum censebant. Sed cum ex ceteris ipsius sermonibus, non delirare hominem animaduertent, id demonis tentationi adscribere maluerunt. Quare Guardianus multis conabatur eum ad spem Diuinae misericordiae reuocare: sed cum is eo magis se à Deo condemnatum assereret, iam, inquit, ediffere, quae tua damnationis causa sit. Hic egrotus, Obedientia, inquit, sepe contempta, propria voluntatis ac proprietatis scelus, iuste mea damnationis cause sunt: haec me ad Tartara rapiunt, neque enim Superioribus meis vnquam ex animo parui. Quaquam enim aperit eorum precepto minime reluctarer, tot nihilominus diuerticula construebam, cum aliqua meo sensui repugnantiâ precipere, vt nunquam praterquam in iis, quae voluntati meae consentanea erant, meis Superioribus paruerim. Alterum verò est, proprietatis vitium, quo in rebus plurima aliis munuscula largiebar, vicissimq; ab illis, absque vllâ Superiorum licentiâ accipiebam, idque magis scelus auxit, quòd eam mihi rerum, tum dandarum, tum accipiendarum à Superioribus denegandam fore existimarem, neque huius me vnquam, tam sepe patraui sceleris poenituit, aut illud poenitentia Sacramento absterxi, cum eâ dandi & accipiendi voluptate carere extimescerem. Porro in huius testimonium, adhuc sub puluillo meo canabis fasciculus absconditus latet, quem, te infcio, Pater, in Vrbe quesui, vt filo ex eo compacto, panni praefigmina quaedam tunicarum confuerem, quae velut inutilia ne apponerem, serid tu ipse admonuerat. At his auditis Guardianus: Ne pauas, inquit, leuia haec sunt, quae poenitentia facile abstergi possunt. Cui egrotus: Falleris Pater, haud haec leuia Deus iudicat, qui iustum aduersum me iudicium exercet. Iacta est alea, frustra ad poenitentiam prouocas, cum nulla mihi*

L 1

117.
Baf. Reg.
br. 148.
Bonan. in
spec. No.
uit. 1. p.
cap. 4.
Th. 2. 2.
q. 32. a. 8.
ad 1.
Anton. 3.
p. tit. 16.
c. 1. §. 11.
Mol. disp.
276. §. in-
tioris
ministri.
Rod. to. 3.
q. 29. a.
10. c. cl. 1.
Sylu. V.
Religio.
6. n. 7.
118.
Azor. l. 12.
c. 12. q. 7.
to. 1. p.
685. n. 16.
18.

sp. ad Co.
moniam.
11.
Reg. 76.
Reg. 76.
117.
118.
119.
120.
121.
122.
123.
124.
125.
126.
127.
128.
129.
130.
131.
132.
133.
134.
135.
136.
137.
138.
139.
140.
141.
142.
143.
144.
145.
146.
147.
148.
149.
150.